

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2803
1309 2006

Biroul permanent al Senatului
Bp 367 12.10.2006

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L 798, 3.10.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 318/2003, legea energiei electrice*, inițiată de un grup de 11 parlamentari aparținând Grupului parlamentar al PSD (Bp. 367/2006).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune modificarea alin. (4) al art. 16 și alin. (5) al art. 18 din *Legea energiei electrice nr. 318/2003*, în sensul schimbării regimului juridic al dreptului de uz și servitute al capacităților energetice din componența rețelelor electrice.

II. Propuneri și observații

1. Astfel cum rezultă din *Expunerea de motive*, prin acest demers legislativ se dorește transformarea drepturilor de uz și servitute cu titlu gratuit asupra anumitor terenuri în unele cu titlu oneros.

Propunerile făcute sunt considerate a fi necesare pentru garantarea dreptului de proprietate astfel cum prevăd dispozițiile art. 44 din Constituția României.

Limitările aduse de actul normativ în discuție reprezintă, într-adevăr, restrângeri ale libertății contractuale sau ale dreptului de proprietate, care sunt însă justificate de o situație extraordinară: necesitatea de a asigura accesul tuturor la rețelele de energie electrică, obiectiv de interes public.

Aceste restrângeri ale exercițiului dreptului de proprietate se încadrează în limitele art. 53 din Constituția României, fiind proporționale cu situația ce a

determinat-o, aplicându-se nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau libertății.

Pe de altă parte, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției de neconstituționalitate a art. 16 alin. (4) și art. 18 din lege, constând că acestea sunt constituționale.

În motivarea sa, Curtea a apreciat că *"dispozițiile art. 16 alin. (4) și art. 18 din Legea energiei electrice nr. 318/2003 instituie o sarcină gratuită care grevează proprietățile afectate de capacități energetice, pe toată durata existenței acestora. Această sarcină constă în obligația deținătorilor cu orice titlu ai acestor terenuri de a permite intervenția titularilor de licență pentru rețehnologizări, reparații, revizii sau remedierea avariilor, în baza drepturilor de uz și servitute ale acestora din urmă asupra proprietăților respective. Aceste drepturi, stabilite potrivit art. 16 alin. (2) lit. a)-e) din lege, au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal și se exercită pe toată durata existenței capacității energetice sau temporar, cu ocazia lucrărilor de intervenție"*.

De asemenea, Curtea a precizat că exercițiul prerogativelor dreptului de proprietate nu trebuie absolutizat, neputându-se face abstracție de prevederile art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit căreia *"conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege"*, ca și de acelea ale art. 136 alin. (5) care consacră caracterul inviolabil al proprietății private *"în condițiile legii organice"*.

Potrivit acestor dispoziții, legiuitorul ordinar este, așadar, competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în contradicție cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Sub acest aspect, Curtea a constatat că, prin reglementarea dedusă controlului, legiuitorul nu a făcut decât să dea expresie acestor imperative, în limitele și potrivit competenței sale constituționale.

Chiar dacă prin instituirea drepturilor de uz și servitute titularul dreptului de proprietate suferă o îngrădire în exercitarea atributelor dreptului său, având în vedere că pe această cale se asigură valorificarea fondului energetic – bun public de interes național, reglementarea legală în sine nu relevă nicio contradicție cu art. 44 alin. (3) din Constituție referitor la expropriere. Astfel, exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților afectate de capacitățile energetice, cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestora, deși are ca efect lipsirea celor interesați de o parte din veniturile imobiliare, nu se traduce într-o expropriere formală și nici într-o expropriere de fapt, ci duce la un control al folosirii bunurilor.

Aceste dispoziții nu contravin nici art. 1 din Protocolul nr. 1 la *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, referitor la protecția proprietății private, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând în acest sens în cauza *"Mellacher și alții împotriva Austriei"*, o speță referitoare la reglementarea folosirii bunurilor. De asemenea în cauza *"Sporrong și Lonnroth*

împotriva Suediei", instanța europeană a arătat că, întrucât autoritățile nu au trecut la exproprierea imobilelor petiționarilor, aceștia puteau să-și folosească bunurile, să le vândă, să le lase moștenire, să le doneze sau să le ipotecheze. Prin urmare, s-a apreciat că nu se poate asimila situația cu o expropriere în fapt, deoarece, chiar dacă dreptul de proprietate a pierdut în substanța sa, el nu a dispărut.

Analizând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, rezultă că, în motivările sale această instanță a apreciat că legiuitorul poate aprecia în funcție de nevoia reală a comunității măsurile de limitare a exercițiului dreptului de proprietate ("*cauza James și alții împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei*"). Instanța europeană a statuat că nu poate fi vorba despre o încălcare a dispozițiilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale dacă privarea de proprietate a fost făcută într-un anumit context (politic, economic sau social), dacă răspunde unei "*utilități publice*" așa cum prevede art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, aparținând chiar și unei categorii mai restrânse de persoane, deci și în situația în care colectivitatea în ansamblul ei nu utilizează sau nu profită ea însăși de bun.

În vederea realizării scopului ei legitim, măsura privativă de proprietate trebuie însă să păstreze un echilibru just între exigențele interesului general al comunității și apărarea drepturilor fundamentale ale individului. Or, în această materie, legea română respectă exigențele impuse de prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Modificările propuse de inițiatori au în vedere schimbarea regimului juridic al dreptului de uz și de servitute al capacităților energetice din componența rețelelor electrice și dacă ar fi legiferate ar conduce în primă instanță la creșteri spectaculoase ale prețului energiei electrice la consumatorii finali.

Practic, prin aceste modificări, titularii licențelor de transport și distribuție a energiei electrice vor avea costuri suplimentare pe care autoritatea de reglementare trebuie să le recunoască drept costuri justificate în structura tarifelor de transport și distribuție.

Aceste costuri sunt necontrolabile și potrivit metodologiilor de tarificare publicate de ANRE se transferă integral consumatorilor de energie electrică. Menționăm că metodologia de stabilire a tarifului de distribuție este o componentă a contractelor de privatizare a companiilor de distribuție care au fost aprobate prin lege și totodată face parte integrantă din acordul de garantare pe care statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, l-a încheiat cu Banca Mondială la privatizarea societăților Electrica Banat și Electrica Dobrogea cu ENEL spa, Italia.

Având în vedere volumul mare al liniilor electrice care traversează terenurile altor proprietari este greu de evaluat impactul asupra prețului final al energiei electrice. Un calcul estimativ al impactului asupra tarifelor la

consumatorii finali ar conduce la creșterea prețului energiei electrice la aceștia cu cel puțin 20-30% în anul 2006 (cca. 60% o creștere medie la tariful de distribuție și cca 2,2% la tariful de transport). La consumatorii casnici această creștere este mult mai mare având în vedere că se găsesc în intravilan și sunt alimentați la nivelul de joasă tensiune.

Ipotezele în care s-au făcut aceste estimări sunt un cost al chiriei de 100 euro/ha/an în extravilanul localităților și de circa 1000 euro/ha/an în intravilanul orașelor.

Menționăm că și pe plan internațional, în fostele țări socialiste, găsim principiile de reglementare a acestei probleme (exercitarea dreptului de servitute și uz în mod gratuit în zonele de protecție și siguranță) în mod similar prevederilor actuale din Legea nr. 318/2003, argumentul esențial fiind că rețelele electrice construite înainte de 1989 au avut la bază o legislație care nu prevedea despăgubiri în exercitarea acestor drepturi.

3. Ținând seama de faptul că mai există o inițiativă legislativă parlamentară cu conținut identic (*Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 318/2003, legea energiei electrice - Bp. 378/2006*), în scopul evitării instituirii paralelismelor legislative, propunem conexarea celor două inițiative legislative și discutarea lor împreună.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului